

Research Paper

The Relationship between Attachment Styles and Marital Satisfaction: The Moderated Mediating Role of Attachment Behaviors

Ehsan Nik Manesh¹, Rasol Roshan Chesli^{2*}, Hojatollah Farahani³, Mansore Sadat Sadeghi⁴

1. Department of Psychology, Faculty of Humanities, University of Shahed, Tehran, Iran.
2. Department Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.
3. Family Research Institute, University of Shahid Beheshti, Tehran, Iran.

DOI: 10.22034/JMPR.2023.15335

DOR: [20.1001.1.27173852.1401.17.68.12.6](https://doi.org/10.22034/JMPR.2023.15335)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_15335.html

ARTICLE INFO

Keywords:
Marital Satisfaction,
Attachment Behaviors,
Attachment Styles

Received: 2022/06/21
Accepted: 2022/07/19
Available: 2023/02/09

ABSTRACT

The main purpose of this study was to investigate the moderated mediating role of attachment behaviors (including companionship, responsiveness and accessibility) in the relationship between attachment styles (including safe, avoidance and anxiety) and marital satisfaction among married men and women in Tehran city of Iran. 400 married men and women in Tehran were selected by convenience sampling method and then questionnaires of shortened form of Marital Satisfaction Questionnaire (ENRICH), The Brief Accessibility, Responsiveness, and Engagement (BARE) Scale and Close Revised Relationship Experiences Scale (ECR-R) was distributed among them to collect data. Data were analyzed using SPSS-26 software using Pearson correlation coefficient and multiple regression. Regression results showed that attachment behaviors can predict marital satisfaction. Also, in the relationship between anxiety attachment and marital satisfaction, engagement and spouse accessibility have played a moderating role. Conclusion: Despite accessibility, responsiveness and engagement in married life, the partner can become a supportive and protective person and instill a sense of comfort in his spouse, which can meet the psychological, emotional and sexual needs of the couple in the family and increase their marital satisfaction.

* Corresponding Author: Rasol Roshan Chesli

E-mail: rasolroshan@yahoo.com

مقاله پژوهشی

رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی: نقش واسطه‌ای تعدیل‌شده‌ی رفتارهای دلبستگی

احسان نیک‌منش^۱، رسول روشن چسلی^{۲*}، حجت اله فراهانی^۲، منصوره السادات صادقی^۳

۱. گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

۲. گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

۳. پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

DOI: 10.22034/JMPR.2023.15335

DOR: [20.1001.1.27173852.1401.17.68.12.6](https://doi.org/10.22034/JMPR.2023.15335)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_15335.html

مشخصات مقاله

چکیده

کلیدواژه‌ها:

رضایت زناشویی، رفتارهای
دلبستگی، سبک‌های دلبستگی

هدف اصلی این مطالعه بررسی نقش واسطه‌ای تعدیل‌شده‌ی رفتارهای دلبستگی خود و همسر (شامل همدم‌طلبی، پاسخ‌گویی و دسترسی‌پذیری) در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی (شامل ایمن، اجتنابی و اضطرابی) و رضایت زناشویی در بین زنان و مردان متأهل شهر تهران بود. ۴۰۰ نفر از زنان و مردان متأهل شهر تهران با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و سپس پرسشنامه‌های فرم کوتاه‌شده‌ی پرسشنامه رضایت زناشویی (ENRICH)، مقیاس کوتاه دسترسی‌پذیری، پاسخ‌گویی و همدم‌طلبی (BARE) و مقیاس تجدیدنظرشده‌ی تجارب روابط نزدیک (ECR-R) برای جمع‌آوری داده‌ها بین آن‌ها توزیع شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-26 و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شد. نتایج رگرسیون نشان داد که رفتارهای دلبستگی خود و همسر می‌توانند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند. همچنین در رابطه‌ی بین دلبستگی اضطرابی و رضایت زناشویی، همدم‌طلبی و دسترسی‌پذیری همسر نقش تعدیل‌گر داشته است. نتیجه‌گیری: با وجود دسترسی‌پذیری، پاسخ‌گویی و همدم‌طلبی در زندگی زناشویی، شریک زندگی می‌تواند به فردی حامی و محافظت‌کننده تبدیل شود و به همسر خود احساس آرامش القا کند که این امر می‌تواند نیازهای روانی، عاطفی و جنسی زوجین را در کانون خانواده برآورده سازد و رضایت آن‌ها را افزایش دهد.

دریافت شده: ۱۴۰۱/۰۳/۳۱

پذیرفته شده: ۱۴۰۱/۰۴/۲۸

منتشر شده: ۱۴۰۱/۱۱/۲۰

* نویسنده مسئول: رسول روشن چسلی

رایانامه: rasolroshan@yahoo.com

مقدمه

خانواده به عنوان یک واحد اجتماعی کوچک، یکی از نهادهای عمده جامعه محسوب می‌شود. درواقع، خانواده محور اصلی محافظت از سنت‌ها، آداب و رسوم و ارزش‌ها است که مبنایی قوی برای روابط اجتماعی پایدار در بین مردم است (زرنگاش^۱ و همکاران، ۲۰۱۳). سنگ بنای تشکیل خانواده ازدواج است که می‌تواند اثرات مثبت بسیاری برای جامعه و خود افراد به دنبال داشته باشد. برای مثال تحقیقات نشان داده‌اند سلامت روانی و جسمانی افرادی که ازدواج کرده‌اند بالاتر از افرادی است که هرگز ازدواج نکرده‌اند یا طلاق گرفته‌اند. به‌طوری‌که تنش‌های روانی کمتری تجربه می‌کنند، به میزان کمتری الکل و سیگار مصرف می‌کنند (سالوادور، گاردنر و کندلر^۲، ۲۰۲۰)، به میزان کمتری به دیابت و بیماری‌های قلبی دچار می‌شوند و وضعیت اقتصادی بهتری نسبت به افراد مجرد دارند (ویت و گلگر^۳، ۲۰۰۰)، نرخ خودکشی در میان‌شان کمتر است (کلودزی-سارزینسکا و همکاران^۴، ۲۰۱۹). همچنین تحقیقات نشان داده‌اند ازدواج امن‌ترین رابطه برای زنان بوده است (ماهر^۵، ۲۰۰۸). از بعد اجتماعی هم می‌توان گفت جوامعی که در آن افراد بیشتری ازدواج کرده‌اند جامعه‌ای امن‌تر برای زندگی است چون میزان ارتکاب به جرایم و مصرف مواد در آن کمتر است (همان). همچنین نرخ فرزندآوری هم بالاتر خواهد رفت.

برخلاف پیامدهای مثبت فراوان ازدواج و تشکیل خانواده، آمارها نشان می‌دهند که میزان طلاق در سال‌های اخیر روبه رشد بوده است. بر اساس آمارهای منتشرشده‌ی مرکز آمار ایران میزان طلاق از حدود ۳۳ هزار نفر در سال ۱۳۷۰ به حدود ۷۹ هزار نفر در سال ۱۳۸۵ و حدود ۱۷۰ هزار نفر در سال ۱۳۹۹ رسیده است (سایت رسمی مرکز آمار ایران، ۱۳۹۹). درحالی‌که آمار ازدواج در این سال‌ها به ترتیب ۳۱۱ هزار نفر، ۵۵۶ هزار نفر و ۴۹۰ هزار نفر بوده است (سایت رسمی مرکز آمار ایران، ۱۳۹۹). یعنی میزان ازدواج کاهش یافته و میزان طلاق افزایش یافته است. به صورتی که محاسبات نشان می‌دهد ازدواج در ایران در فاصله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹، بیش از ۳۶ درصد کاهش یافته است و در سال ۱۴۰۰ از هر سه ازدواج یکی منجر به طلاق شده است. بنابراین به نظر می‌رسد تلاش برای بهبود روابط زناشویی و حفظ ازدواج در این برهه‌ی زمانی امری ضروری و غیرقابل‌انکار باشد.

یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها و ارکان ازدواج که می‌تواند تأثیر بسزایی در بهبود روابط زناشویی و پایداری زندگی زناشویی داشته باشد، رضایت‌مندی زناشویی است. رضایت زناشویی احساس خوشحالی، رضایت و لذتی است که وقتی همه جنبه‌های رابطه زوج‌ها را در نظر می‌گیریم از سوی زن یا شوهر تجربه می‌شود (توکل^۶ و همکاران، ۲۰۱۷). رضایت زناشویی خود پیش‌بینی کننده بهزیستی روان‌شناختی، رضایت از زندگی و سلامت

1. Zarnegash
2. Salvatore, Gardner & Kendler
3. Waite and Gallagher
4. Kolodziej - Sarzynska
5. Maher
6. Tavakol

جسمی است (رابلز^۷ و همکاران، ۲۰۱۴). همچنین به بیان دقیق‌تر رضایت از رابطه زناشویی می‌تواند موجب افزایش شادی در زندگی (مارکی، مارکی، و گری^۸، ۲۰۰۷)، نگرانی کمتر از سلامت روانی و جسمی (کولوز و همکاران^۹، ۲۰۱۲) افزایش تاب‌آوری در برابر استرس (مارکی و همکاران، ۲۰۰۷)، و کاهش خطر خودکشی (باترهم^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۴) شود.

عوامل زیادی بر حصول رضایت زناشویی در زوجین اثر می‌گذارد که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: سن و مدت ازدواج، بلوغ شناختی و انتظارات از رابطه، هوش هیجانی، مهارت‌های ارتباطی و حل مسئله، دلبستگی، رفتارهای دلبستگی، صمیمیت، اعتماد و تعهد، عوامل فیزیولوژیکی، جذابیت جنسی، ویژگی‌های شخصیتی، مسائل مالی، رابطه جنسی، تعارض‌های زناشویی سبک‌های حل تعارض (راندالا و بدنمن^{۱۱}، ۲۰۰۹؛ جیانگ^{۱۲} و همکاران، ۲۰۱۵)

تحقیقات زیادی نشان داده‌اند سبک‌های دلبستگی زوجین می‌تواند رابطه‌ی معنادار قوی‌ای با رضایت زناشویی داشته باشد (مانند عبدی زرین و صانعی طاهری، ۲۰۲۰). سبک‌های دلبستگی به رویکردهایی گفته می‌شود که افراد برای ایجاد امنیت در روابط خود از آن‌ها استفاده می‌کنند و به دو گروه ایمن^{۱۳} و نایمن^{۱۴} تقسیم شده‌اند (هولمز^{۱۵}، ۲۰۱۴). دلبستگی ایمن از تجارب فرد با افرادی که در دسترس^{۱۶} و پاسخگو^{۱۷} هستند شکل می‌گیرد، درحالی‌که دلبستگی نایمن نتیجه تجارب ناخوشایند فرد از ارتباط با چهره‌های دلبستگی است که معمولاً در دسترس نبوده‌اند. دلبستگی نایمن خود بر دو نوع اضطرابی و اجتنابی است. دلبستگی اضطرابی با هوشیاری بیش‌ازحد^{۱۸} و «چسبندگی^{۱۹}» بالقوه (همچنین یک نگرانی عمومی مبنی بر اینکه شریک زندگی در زمان نیاز در دسترس نباشد) همراه است، درحالی‌که دلبستگی اجتنابی به جدا شدن عاطفی در روابط و رد صمیمیت همراه است (شاور و میکولینسر^{۲۰}، ۲۰۰۵).

یافته‌ها نشان می‌دهند که دلبستگی نایمن در دوران بزرگسالی ارتباط منفی با کیفیت رابطه دارد درحالی‌که دلبستگی ایمن رابطه مثبتی با رضایت از روابط صمیمی دارد (وولمن^{۲۱} و همکاران، ۲۰۱۹؛ ساندبرگ^{۲۲} و همکاران، ۲۰۱۷). سطح بالای اضطراب و اجتناب در روابط صمیمی با افکار، احساسات و رفتارهای ناکارآمد مشخص می‌شود و این افراد در

7. Robles
8. Markey, Markey, & Gray
9. Kolves
10. Batterham
11. Randall & Bodenmann
12. Jiang
13. Secure
14. Insecure
15. Holmes
16. Accessible
17. Responsive
18. hypervigilance
19. clinginess
20. Mikulincer, & Shaver
21. Vollmann
22. Sandberg

هرگونه روابط از سطح رضایت پایین‌تری برخوردارند (رایت^۱، ۲۰۲۰). همسران زنانی که دلبستگی اضطرابی دارند، رضایت کمتری از رابطه دارند، و دلبستگی اجتنابی در مردان با رضایت کمتر از رابطه در زنان مرتبط بوده است (گیورتز، ووژیدلو، سگرین، و کناتسون^۲، ۲۰۱۳). همچنین مطالعات نشان می‌دهند که افراد دلبسته ایمن اطمینان بیشتری به روابط خود و میزان تعهد شریک عاطفی‌شان دارند (میکولینسر و شیور، ۲۰۱۶). در مقابل، افراد دلبسته نایمن روابط عاطفی خود را با ویژگی‌هایی همچون فراز و نشیب‌های هیجانی، ترس از صمیمیت، حسادت، و افکار وسواسی توصیف می‌کنند (وولمن و همکاران، ۲۰۱۹). علاوه بر این افراد نایمن اجتنابی سرمایه‌گذاری کمتری در رابطه عاطفی خود انجام می‌دهند، از نظر عاطفی و روان‌شناختی به دنبال فاصله گرفتن از شریک عاطفی خود هستند، و به احتمال بیشتری درگیر خیانت می‌شوند (کمپبل و مارشال^۳، ۲۰۱۱). از این‌رو، سبک دلبستگی ایمن با رضایت‌مندی زناشویی بیشتر و سبک دلبستگی نایمن (اجتنابی و اضطرابی) با رضایت زناشویی کمتر رابطه دارد (بانز^۴، ۲۰۰۴).

از طرف دیگر سبک‌های دلبستگی، توانایی افراد در مدیریت تعارض زناشویی را هم به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهند (بن‌اری و هیرشبرگ^۵، ۲۰۰۹). برای نمونه، افراد با سبک دلبستگی اضطرابی استرس زیادی را هنگام تعارض از خود نشان می‌دهند و سعی می‌کنند در طی تعارض فشار بیشتری بر همسران خود وارد کنند، در مقابل افراد با سبک دلبستگی ایمن هنگام تعارض بیشتر سعی می‌کنند مصالحه کرده و کمتر بر خود و همسر خود استرس وارد کنند (کرمی بدالجی و همکاران، ۱۳۹۴). بنابراین، سبک‌های دلبستگی عامل مهمی برای حل تعارض و یا تحمل شرایط نامطلوب در روابط زناشویی است که خود می‌تواند رضایت زناشویی و سلامت رابطه را تحت تأثیر قرار دهد (کراولی^۶، ۲۰۰۶). از این‌رو سبک‌های دلبستگی می‌توانند مستقیماً رضایت زناشویی را تحت تأثیر قرار دهند و از سویی دیگر با اثرگذاری بر تعارضات زناشویی تأثیری غیرمستقیم بر رضایت زناشویی داشته باشند.

مطالعات اخیر نشان داده‌اند که رفتارهای خاص دلبستگی می‌تواند کیفیت رابطه و رضایت زوجین از رابطه را حتی بهتر از سبک‌های دلبستگی پیش‌بینی کند (ساندبرگ و همکاران، ۲۰۱۷). منظور از رفتارهای دلبستگی، دسترس‌پذیری، پاسخگویی و همدردی (مشارکت) است (ساندبرگ و همکاران، ۲۰۱۲). به‌طورکلی رفتارهای دلبستگی به‌عنوان رفتارهایی تعریف شده‌اند که احساس امنیت فرد از نظر دلبستگی و نزدیکی هیجانی به شخصیت دلبستگی را افزایش می‌دهند (هولمز، ۲۰۱۴). سطح بالای رفتارهای دلبستگی در روابط صمیمی امنیت لازم برای افزایش رضایت از رابطه و کاهش پریشانی در رابطه را افزایش می‌دهد (اوکا^۷ و

1. Wright
2. Givertz, Wozidlo, Segrin, & Knutson
3. Campbell & Marshall
4. Banse
5. Ben-Ari & Hirshberg
6. Crowley
7. Oka

همکاران، ۲۰۱۴ و ساندبرگ و همکاران، ۲۰۱۵). اگر دسترس‌پذیری، پاسخگویی و همدلی یا همسویی در زوجها به اندازه‌ای باشد که منجر به تأمین نیازهای عاطفی آن‌ها در رابطه شود به ایجاد نگرش مثبت زوجین نسبت به هم و نسبت به رابطه شده و سرانجام رضایت زناشویی آن‌ها را به دنبال خواهد داشت. ماندر و هانتز^۸ (۲۰۱۵) نشان دادند زوج‌هایی که رفتارهای دلبستگی از قبیل دسترس‌پذیری، پاسخگویی و همسویی عاطفی بیشتری در روابط خود تجربه می‌کنند احتمال خیانت زناشویی در رابطه آن‌ها کاهش یافته و رضایت زناشویی آن‌ها افزایش می‌یابد. بر اساس رفتارهای دلبستگی از قبیل دسترس‌پذیری، پاسخگویی یا همسویی در زندگی زناشویی، فرد می‌تواند به یک حامی، مراقبت‌کننده و پناهگاه امن برای دیگری تبدیل شود که به دیگری کمک می‌کند در این پناهگاه امن احساس آرامش و تسکین کند، فضایی که می‌تواند نیازهای عاطفی، روانی و جنسی زوجین را در کانون خانواده و رابطه برآورده ساخته و موجب رضایت از رابطه در بین آن‌ها شود. از طرفی، در مطالعات مشخص شده که رفتارهای دلبستگی نقش تعدیل‌کننده در مشکلات ارتباطی دارند و پیش‌بینی‌کننده رفتارهای سالم و ثبات زندگی زناشویی هستند و نیز تعاملات مثبت زوجین را افزایش می‌دهند (ساندبرگ و همکاران، ۲۰۱۷؛ اوکا و همکاران، ۲۰۱۴؛ ناپ^۹ و همکاران، ۲۰۱۵؛ دیویس^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۶). با توجه به موارد عنوان شده و بر اساس جستجوهای محقق مطالعات اندکی^{۱۱} روابط بین رفتارهای دلبستگی خود (شامل دسترس‌پذیری، پاسخگویی و همدردی)، سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی را در داخل کشور بررسی کرده‌اند از این‌رو مطالعه‌ای که بتواند ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی را و رفتارهای دلبستگی مورد ارزیابی قرار دهد، می‌تواند منجر به درک بهتر پویایی‌های روابط زوجین شود. از این‌رو در پژوهش حاضر قصد داریم نقش تعدیل‌گری رفتارهای دلبستگی را در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی مورد بررسی قرار دهیم.

روش

پژوهش حاضر از نوع بنیادی-کاربردی است و به منظور بررسی روابط تعدیل‌گری از رگرسیون چندگانه به روش دارلینگتون^{۱۱} و هیز^{۱۲} (۲۰۱۷) استفاده شده است. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر را کلیه‌ی زوج‌های متأهل شهر تهران تشکیل می‌دهند. از بین کلیه‌ی زوج‌های متأهل شهر تهران ۴۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌های موردنظر در بین آن‌ها توزیع شد. با توجه به شرایط حاصل از همه‌گیری کرونا این مطالعه به صورت آنلاین انجام گرفت و زوجین پرسشنامه‌ها را به صورت آنلاین تکمیل کردند.

ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از متأهل بودن، داشتن سن بالاتر از ۲۰ سال و بالاتر از ۴۵ سال، گذشت حداقل دو سال از ازدواج، عدم

8. Maunder & Hunter
9. Knapp
10. Davis
11. Darlington
12. Hayes

دریافت روان‌درمانی یا درمان روان‌پزشکی هم‌زمان با پژوهش و رضایت آگاهانه از تکمیل پرسشنامه بود. همچنین ملاک‌های خروج از پژوهش هم عبارت بود از داشتن تشخیص اختلالات روان‌پریشی یا اختلالات شخصیت، داشتن اختلافات شدید زناشویی به صورتی که زوجین در زمان اجرای این پژوهش جدا از هم زندگی کنند (جدایی موقت)، عدم همکاری در گردآوری اطلاعات و یا پاسخ‌دهی به پرسشنامه به‌صورت ناقص (بی‌پاسخ ماندن بیش از ۲۰ درصد از سؤالات) و پاسخ‌دهی به سؤالات پرسشنامه به صورت الگودار. به‌این‌ترتیب افراد واجد شرایط مورد پژوهش قرار گرفتند و پرسش‌نامه‌های زیر را تکمیل کردند:

فرم کوتاه شده‌ی پرسشنامه رضایت زناشویی (ENRICH)

پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ توسط اولسون، فورنیر و دراکمن^۱ در سال ۱۹۸۲ طراحی شد و به‌عنوان ابزاری برای نشان دادن پویایی‌های زناشویی در تحقیقات گسترش یافت. این پرسشنامه دارای ۱۲ خرده‌مقیاس و ۱۱۵ سؤال پنج گزینه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم است و پایایی آن ۰/۹۵ گزارش شده است (اولسون، فورنیر و دراکمن، ۱۹۸۳). نمره بالاتر در این ابزار نشان از رضایت بیشتر فرد از رابطه است. سلیمان‌نژاد نسخه‌ی کوتاه‌شده‌ی این پرسشنامه شامل ۴۷ ماده را در سال ۱۳۷۳ تهیه کرد (سجادی و فقیرپور، ۱۳۹۵). ضریب اعتبار پرسشنامه‌ی کوتاه‌شده با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید که ۰/۹۵ بود و نشان از اعتبار بالای این پرسشنامه دارد (بخشایش و مرتضوی، ۲۰۱۰). در پژوهش تیمورپور، مشتاق بیدختی و پورشه‌باز (۱۳۸۹) نیز ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه ۰/۹۶ به دست آمد. در پژوهش احدی، هومن، کوشکی و شاه نظری (۱۳۹۱) مشخص شد که کلیه خرده‌مقیاس‌های پرسشنامه، زوج‌های راضی و ناراضی را متمایز می‌کند که این امر خود نشان می‌دهد پرسشنامه از روایی ملاک خوبی برخوردار است. به‌عبارت‌دیگر با توجه به ویژگی‌های فرهنگی - مذهبی جامعه ایرانی به نظر می‌رسد استفاده از این ابزار در بررسی میزان رضایت زناشویی مناسب است.

مقیاس کوتاه دسترسی‌پذیری، پاسخگویی و همدم‌طلبی (BARE)

مقیاس کوتاه دسترسی‌پذیری، پاسخگویی و همدم‌طلبی، مقیاسی خودگزارشی برای سنجش رفتارهای دلبستگی در روابط زناشویی است که توسط سندبرگ، باسی، جانسون و سوشیدا^۲ (۲۰۱۲) طراحی شده است. این مقیاس علاوه بر رفتارهای اصلی دلبستگی، یعنی دسترسی‌پذیری و پاسخگویی، بر نقش کلیدی همدم‌طلبی در پیوند زناشویی نیز تأکید می‌کند. این مقیاس ۱۲ سؤال، دارای شش خرده‌مقیاس با طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است و به سنجش رفتارهای دلبستگی در بافت رابطه‌ی زوجی می‌پردازد. برای ساخت این آزمون، سازندگان مقیاسی با استفاده از یک مجموعه اولیه از گویه‌ها (۳۰ گویه) طراحی کردند سپس این مقیاس اولیه را بر روی یک نمونه آزمایشی متشکل از ۱۰۰ دانشجوی کارشناسی اجرا کردند تا پایایی و ساختار عاملی خرده‌مقیاس‌ها را بسنجند. بر اساس نتایج اجرای اولیه، چندین گویه حذف شدند، دیگر گویه‌ها نیز برای هر سازه،

اصلاح یا بازنویسی شدند و درنهایت، یک مقیاس ۱۲ سؤال با دو گویه برای هر سازه باقی ماند که در آن هر یک از افراد خودشان و شریک زندگی‌شان را ارزیابی می‌کردند. در ایران نیز رسولی، بابایی و داورنیا (۱۳۹۷) این مقیاس را از نظر ویژگی‌های روان‌سنجی مورد ارزیابی قرار دادند. آن‌ها در اجرای مقدماتی ۳۰ زوج و در اجرای اصلی ۲۰۰ زوج (۴۰۰ نفر) را در شهر تهران مورد بررسی قرار دادند. نتایج به‌دست‌آمده از روش تحلیل عاملی اکتشافی، شش عامل را نشان داد که در مجموع ۷۲/۸۴ درصد از واریانس کل را تبیین کردند. نتایج تحلیل عامل تأییدی، مؤید این بود که ساختار مقیاس برازش قابل قبولی با داده‌ها دارد و کلیه شاخص‌های نیکویی برازش مدل را تأیید می‌کنند. در بررسی پایایی مقیاس نیز ضریب آلفای کرونباخ و بازآزمایی کل پرسشنامه به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۹۰ به دست آمد. همچنین ضریب روایی همگرایی این مقیاس با مقیاس سازگاری دو نفره و پرسشنامه رضایت زناشویی به ترتیب ۰/۶۸ و ۰/۷۲ بود و روایی واگرایی آن با پرسشنامه تعارضات زناشویی، ۰/۵۸ به دست آمد که در حد بالا و قابل‌قبول است. نتایج این مطالعه نشان‌دهنده‌ی ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب مقیاس رفتارهای دلبستگی و امکان استفاده از این مقیاس به‌عنوان یک ابزار پایا و روا در پژوهش‌های حوزه زناشویی است.

مقیاس تجدیدنظر شده‌ی تجارب روابط نزدیک (ECR-R)

پرسشنامه تجربه در روابط نزدیک در سال ۱۹۹۸ توسط برنان، کلارک و شیور طراحی شده است (برنان، کلارک و شاور^۳، ۱۹۹۸). این پرسشنامه که ابزار ۳۶ گزاره‌ای خودسنجی و شامل دو خرده‌مقیاس هم‌نوا با نظریه دلبستگی شامل اجتنابی و اضطرابی است. برای هر یک از ابعاد اضطراب و اجتناب دارای ۱۸ آیتم است. فارلی، والر و برنان^۴ (۲۰۰۰) این پرسشنامه را با استفاده از نظریه IRT مورد تجدیدنظر قرار دادند و پرسشنامه ECR-R را ساختند. در مطالعه آلونسو آرئیلو و بالوتراکا، و شیور^۵ (۲۰۰۷) ساختار عاملی پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. فریلی^۶ و همکاران (۲۰۰۰) با استفاده از روش بازآزمایی، ضریب پایایی ۰/۹۴ را برای مقیاس اضطراب و ضریب پایایی ۰/۹۵ را برای مقیاس اجتناب گزارش کردند. سیبلی، فیشر و لیو^۷ (۲۰۰۵) نیز با بازآزمایی سه‌هفته‌ای، ضریب پایایی مقیاس اضطراب را ۰/۹۲ و ضریب پایایی مقیاس اجتناب را ۰/۹۰ گزارش نمودند. فرچایلد و فینی^۸ (۲۰۰۶) نشان دادند که هر یک از مقیاس‌های اضطراب و اجتناب از همسانی درونی بالایی برخوردارند به‌طوری‌که ضریب آلفا برای مقیاس اضطراب، ۰/۹۱۷ و برای مقیاس اجتناب، ۰/۹۲۷ بوده است. بطلانی^۹ و همکاران (۲۰۱۰) هم همسانی درونی را برای مقیاس اضطراب ۰/۹۲ و برای مقیاس اجتناب ۰/۹۱ گزارش کرده‌اند. در کشور ایران هم آلفای کرونباخ کل و زیرمقیاس‌های اجتناب و اضطراب به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۰ و ۰/۸۹ به دست آمد (پناغی، ملکی، ذبیح زاده، پشت مشهدی و سلطانی نژاد، ۱۳۹۲). علاوه بر پایایی آزمون - بازآزمون کل، زیرمقیاس اجتناب و زیرمقیاس اضطراب در بازه زمانی دو هفته به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۷۱ و ۰/۸۹ و

3. Brennan, Clark & Shaver
4. Fraley, Waller, Brennan
5. Alonso-arbiol, Balluerka, Shaver
6. Fraley
7. Sibley, Fischer, & Liu
8. Fairchild, & Finney
9. Botlani

1. Olson, Fournier & Druckman
2. Sandberg, Busby, M., Johnson, & Yoshida

گزارش شده است (پناغی و همکاران، ۱۳۹۲). در این پژوهش با استفاده از مقیاس فوق و با تعیین نمرات برش در هر مقیاس، افراد دلبسته ایمن، نالایمن اضطرابی و نالایمن اجتنابی را مشخص می‌کنیم.

جدول ۱. ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش ($n=400$)

ردیف	متغیر	مؤلفه	M	SD	KU	SK	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱	رضایت زناشویی		۱۴۰/۱۸	۱۳/۰۲۵	۰/۱۹۴	۰/۰۸۱									
۲	دسترس‌پذیری		۵/۴۵	۱/۲۷۳	۰/۰۳۷	۰/۱۶۰	۰/۰۸۷								
۳	رفتار دلبستگی خود	پاسخگویی	۵/۴۷	۱/۲۵۴	۰/۰۰۲	۰/۱۰۴	۰/۰۸۶	۰/۹۶۲							
۴	همدم‌طلبی		۵/۴۵	۱/۲۵۶	۰/۱۵۵	۰/۱۵۱	۰/۰۸۶	۰/۹۶۴	۰/۹۵۹						
۵	دسترس‌پذیری		۵/۴۹۵	۱/۲۵۲۵۶	۰/۳۱۹	۰/۲۳۱	۰/۰۸۵	۰/۰۶۱	۰/۰۶۵	۰/۰۶۵					
۶	رفتار دلبستگی همسر	پاسخگویی	۵/۴۶۰	۱/۲۵۳۹۳	۰/۲۵۳	۰/۰۲۶	۰/۰۸۵	۰/۰۶۶	۰/۰۶۵	۰/۰۶۵	۰/۰۶۵				
۷	همدم‌طلبی		۵/۴۶۲۵	۱/۲۴۵۹۸	۰/۲۸۸	۰/۱۹۵	۰/۰۸۵	۰/۰۶۵	۰/۰۶۵	۰/۰۶۵	۰/۰۶۵	۰/۰۶۵			
۸	اضطرابی		۱۵/۵۳۸	۱/۴۲۲۶	۰/۰۸۷	۰/۰۳۶	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲		
۹	سبک‌های دلبستگی	اجتنابی	۱۹/۵۰	۱/۴۵۸	۰/۲۵۲	۰/۰۶۴	۰/۰۳۵	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	۰/۰۳۲	
۱۰	ایمن		۳۵/۴۷	۱/۳۸۵	۰/۱۶۲	۰/۰۱۳	۰/۰۳۲	۰/۰۲۷	۰/۰۲۶	۰/۰۲۶	۰/۰۲۶	۰/۰۲۶	۰/۰۲۶	۰/۰۲۶	۰/۰۴۳

نتایج

در بخش آمار توصیفی پژوهش به بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان پرداختیم. افراد شرکت‌کننده در پژوهش شامل ۱۷۶ نفر زن (۴۴ درصد) و ۲۲۴ نفر مرد (۵۶ درصد) بودند. سایر ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شامل سن، مدت ازدواج و تعداد فرزندان در **Error! Reference source not found.** گزارش شده است.

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان

گروه سنی	گروه سنی	تعداد فرزندان		مدت ازدواج		درصد فرزندی	درصد ازدواجی
		تعداد	درصد	مدت	تعداد		
۲۵-۳۰ سال	۲۸	۱۱۶	۲۷۰	۲ تا ۳ سال	۲۰۴	۵۷۰	
۳۱-۳۶ سال	۹۷	یک	۱۴۸	۴ تا ۵ سال	۹۲	۲۳۰	
۳۷-۴۰ سال	۱۱۱	دو	۱۰۰	۶ تا ۱۰ سال	۵۲	۱۳۰	
۴۱-۴۵ سال	۱۰۶	سه	۲۸	۱۱ تا ۱۷ سال	۲۲	۸۰	
۴۶-۵۰ سال	۵۸	چهار یا بیشتر	۸	۱۸ تا ۲۲ سال	۲۰	۵۰	
کل	۴۰۰	کل	۴۰۰	کل	۴۰۰	۱۰۰۰	

همچنین آماره‌های توصیفی مؤلفه‌های رضایت زناشویی، رفتارهای دلبستگی و سبک‌های دلبستگی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج کجی و کشیدگی داده‌ها حاکی از این بود که این مقدار در محدوده‌ی نرمال 1 ± 96 قرار دارد و داده‌ها از نرمالیتی لازم برخوردار می‌باشند. همچنین نتایج همبستگی حاکی از این است که بین رضایت زناشویی، رفتارهای دلبستگی و سبک‌های دلبستگی رابطه‌ی معناداری وجود دارد (جدول ۲).

به منظور بررسی نقش تعدیلگری مؤلفه‌های رفتارهای دلبستگی شامل (دسترس‌پذیری، پاسخگویی و همدم‌طلبی) در ارتباط بین انواع سبک‌های دلبستگی (شامل ایمن و نالایمن اجتنابی و نالایمن اضطرابی) از رگرسیون چندگانه استفاده شد:

بررسی نقش تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی، پاسخگویی و دسترس‌پذیری خود و همسر در رابطه‌ی بین دلبستگی اجتنابی با رضایت زناشویی
نتایج رگرسیون چندگانه که در جدول ۳ آورده شده است حاکی از این بود که دلبستگی اجتنابی با تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی خود، پاسخگویی خود و دسترس‌پذیری خود می‌تواند به ترتیب ۴۰، ۳۹ و ۴۲ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کند. همچنین دلبستگی اجتنابی با تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی همسر، پاسخگویی همسر و دسترس‌پذیری همسر هر سه می‌تواند ۳۹ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کند. بررسی ضرایب بتا هم نشان داد که فقط همدم‌طلبی خود، همدم‌طلبی همسر و دسترس‌پذیری خود می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند و نقش تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی، پاسخگویی و دسترس‌پذیری خود و همسر مورد تأیید قرار نگرفت.

بررسی نقش تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی، پاسخگویی و دسترس‌پذیری خود و همسر در رابطه‌ی بین دلبستگی اضطرابی با رضایت زناشویی
نتایج رگرسیون چندگانه که در جدول ۴ آورده شده است، حاکی از این بود که دلبستگی اضطرابی با تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی خود، پاسخگویی خود و دسترس‌پذیری خود می‌تواند به ترتیب ۴۱، ۴۰ و ۴۳ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کند. همچنین دلبستگی اضطرابی با تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی همسر، پاسخگویی همسر و دسترس‌پذیری همسر هر سه می‌تواند ۴۱ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کند.

جدول ۲: نتایج رگرسیون نقش تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی، پاسخگویی و دسترسی‌پذیری خود و همسر در رابطه‌ی بین دلبستگی/اجتنابی با رضایت زناشویی

پیش‌بین	b	Std. E	t	p	β	F	P	R^2	adj R
دلبستگی اجتنابی	-۰/۲۳۱	۰/۳۲۵	-۰/۷۱۱	۰/۴۷۸	۰/۴۰۶				
همدم‌طلبی خود	-۲/۴۴۳	۱/۰۹۵	-۲/۲۳۱	۰/۰۲۶	-۰/۲۹۷	۹۰/۵۱۹	۰/۰۰۱	۰/۴۰۷	۰/۴۰۱
دلبستگی اجتنابی در همدم‌طلبی خود	۰/۰۵۸	۰/۰۵۶	۱/۰۴۲	۰/۲۹۸	۰/۱۶۸				
دلبستگی اجتنابی	-۰/۱۶۳	۰/۳۳۴	-۰/۴۸۸	۰/۶۲۶	۰/۴۹۱				
همدم‌طلبی همسر	-۲/۲۵۲	۱/۱۲۶	-۲/۰۰۱	۰/۰۴۶	-۰/۰۴۶	۸۷/۲۰۳	۰/۰۰۱	۰/۳۹۸	۰/۳۹۲
دلبستگی اجتنابی در همدم‌طلبی همسر	۰/۰۵۰	۰/۰۵۸	۰/۸۶۱	۰/۳۹۰	۰/۱۶۳				
دلبستگی اجتنابی	-۰/۰۵۸	۰/۳۲۱	-۰/۱۸۱	۰/۸۵۷	۰/۵۷۱				
پاسخگویی خود	-۱/۸۳۴	۱/۰۷۲	-۱/۷۱۱	۰/۰۸۸	۰/۲۶۷	۸۸/۳۰۷	۰/۰۰۱	۰/۴۰۱	۰/۳۹۲
دلبستگی اجتنابی در پاسخگویی خود	۰/۰۲۸	۰/۰۵۵	۰/۵۰۱	۰/۶۱۷	۰/۱۳۵				
دلبستگی اجتنابی	-۰/۰۸۰	۰/۳۳۲	-۰/۲۴۰	۰/۸۱۰	۰/۵۷۰				
پاسخگویی همسر	-۱/۹۹۵	۱/۱۲۲	-۱/۷۷۸	۰/۰۷۶	۰/۲۰۴	۸۷/۳۵۴	۰/۰۰۱	۰/۳۹۸	۰/۳۹۲
دلبستگی اجتنابی در پاسخگویی همسر	۰/۰۳۷	۰/۰۵۸	۰/۶۴۴	۰/۵۲۰	۰/۱۵۱				
دلبستگی اجتنابی	-۰/۱۶۵	۰/۳۱۳	-۰/۵۲۷	۰/۵۹۹	۰/۴۴۹				
دسترسی‌پذیری خود	-۲/۲۳۸	۱/۰۵۵	-۲/۱۲۱	۰/۰۳۵	-۰/۱۷۰	۹۷/۴۲۲	۰/۰۰۱	۰/۴۲۵	۰/۴۱۹
دلبستگی اجتنابی در دسترسی‌پذیری خود	۰/۰۴۷	۰/۰۵۴	۰/۸۷۶	۰/۳۸۲	۰/۱۵۳				
دلبستگی اجتنابی	۰/۰۲۳	۰/۳۳۷	۰/۰۶۷	۰/۹۴۶	۰/۶۸۳				
دسترسی‌پذیری همسر	-۱/۶۳۲	۱/۱۳۰	-۱/۴۴۴	۰/۱۴۹	۰/۵۸۲	۸۶/۲۹۴	۰/۰۰۱	۰/۳۹۵	۰/۳۸۹
دلبستگی اجتنابی در دسترسی‌پذیری همسر	۰/۰۱۹	۰/۰۵۸	۰/۳۱۹	۰/۷۵۰	۰/۱۳۳				

بررسی ضرایب بتا هم نشان داد که همدم‌طلبی خود، همدم‌طلبی همسر، پاسخگویی خود، پاسخگویی همسر، دسترسی‌پذیری خود، دسترسی‌پذیری همسر به تنهایی می‌توانند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند. همچنین تعامل دلبستگی اضطرابی و همدم‌طلبی همسر و تعامل دلبستگی اضطرابی با دسترسی‌پذیری همسر هم می‌توانند رابطه‌ی بین دلبستگی اضطرابی با رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند.

به عبارتی همدم‌طلبی همسر و دسترسی‌پذیری همسر می‌توانند رابطه‌ی بین سبک دلبستگی اضطرابی و رضایت زناشویی را تعدیل کند.

جدول ۳: نتایج رگرسیون نقش تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی، پاسخگویی و دسترسی‌پذیری خود و همسر در رابطه‌ی بین دلبستگی/ایمن با رضایت زناشویی

پیش‌بین	b	Std. E	t	p	β	F	P	R^2	adj R
دلبستگی ایمن	-۰/۰۸۲	۰/۳۱۹	-۰/۲۵۶	۰/۷۹۸	۰/۵۴۳				
همدم‌طلبی خود	-۰/۴۹۳	۲/۰۳۱	-۰/۲۴۳	۰/۸۰۹	۳/۴۸۸	۹۲/۸۳۰	۰/۰۰۱	۰/۴۱۳	۰/۴۰۷
دلبستگی ایمن در همدم‌طلبی خود	۰/۰۲۲	۰/۰۵۷	۰/۳۸۷	۰/۶۹۹	۰/۰۹۰				
دلبستگی ایمن	۰/۰۶۶	۰/۳۲۲	۰/۲۰۵	۰/۸۳۸	۰/۶۹۷				
همدم‌طلبی همسر	۰/۷۸۲	۲/۰۳۲	۰/۳۸۵	۰/۷۰۱	۴/۷۶۵	۹۱/۸۱۳	۰/۰۰۱	۰/۴۱۰	۰/۴۰۴
دلبستگی ایمن در همدم‌طلبی همسر	-۰/۰۵۷	۰/۰۵۷	-۱/۰۰۵	۰/۳۱۶	۰/۰۵۵				
دلبستگی ایمن	-۰/۳۰۴	۰/۳۲۵	-۰/۹۳۵	۰/۳۵۰	۰/۳۳۳				
پاسخگویی خود	-۱/۶۹۲	۲/۰۷۶	-۰/۸۱۵	۰/۴۱۶	۲/۳۷۷	۹۲/۶۹۶	۰/۰۰۱	۰/۴۱۳	۰/۴۰۷
دلبستگی ایمن در پاسخگویی خود	۰/۰۱۲	۰/۰۵۹	۰/۲۰۵	۰/۸۳۸	۰/۱۲۷				
دلبستگی ایمن	۰/۰۵۷	۰/۳۲۳	۰/۱۷۸	۰/۸۵۹	۰/۶۹۰				
پاسخگویی همسر	۰/۶۹۲	۲/۰۴۵	۰/۳۳۸	۰/۷۳۵	۴/۷۰۰	۹۱/۴۴۲	۰/۰۰۱	۰/۴۰۹	۰/۴۰۳
دلبستگی ایمن در پاسخگویی همسر	-۰/۰۵۵	۰/۰۵۸	-۰/۹۵۱	۰/۳۴۲	۰/۰۵۸				
دلبستگی ایمن	-۰/۱۹۵	۰/۳۰۷	-۰/۶۳۶	۰/۵۲۵	۰/۴۰۶				
دسترسی‌پذیری خود	-۱/۱۵۹	۱/۹۵۸	-۰/۵۹۲	۰/۵۵۴	۲/۶۷۸	۱۰۰/۵۷۱	۰/۰۰۱	۰/۴۳۲	۰/۴۲۷
دلبستگی ایمن در دسترسی‌پذیری خود	-۰/۰۰۴	۰/۰۵۵	-۰/۰۶۶	۰/۹۴۷	۰/۱۰۵				
دلبستگی ایمن	۰/۱۲۰	۰/۳۲۵	۰/۳۷۱	۰/۷۱۱	۰/۷۵۷				
دسترسی‌پذیری همسر	۱/۱۴۱	۲/۰۴۰	۰/۵۵۹	۰/۵۷۶	۵/۱۳۸	۹۱/۲۱۷	۰/۰۰۱	۰/۴۰۹	۰/۴۰۳
دلبستگی ایمن در دسترسی‌پذیری همسر	-۰/۰۶۷	۰/۰۵۷	-۱/۱۷۲	۰/۲۴۲	۰/۰۴۵				

جدول ۴. نتایج رگرسیون نقش تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی، پاسخگویی و دسترسی‌پذیری خود و همسر در رابطه‌ی بین دلبستگی اضطرابی با رضایت زناشویی

پیش‌بین	b	Std. E	t	p	β	F	P	R	adj R ²
دلبستگی اضطرابی	-۰/۲۸۶	۰/۲۸۰	-۱/۰۲۱	۰/۳۰۸	۰/۲۶۳				
همدم‌طلبی خود	-۲/۶۴۲	۰/۷۸۹	-۳/۳۴۷	۰/۰۰۱	-۱/۰۹۵	۹۳/۹۵۸	۰/۰۰۱	۰/۴۱۶	۰/۴۱۰
دلبستگی اضطرابی در همدم‌طلبی خود	۰/۰۸۸	۰/۰۵۱	۱/۷۵۰	۰/۰۸۱	۰/۱۸۷				
دلبستگی اضطرابی	-۰/۴۲۰	۰/۳۰۶	-۱/۳۷۱	۰/۱۷۱	۰/۱۸۱				
همدم‌طلبی همسر	-۳/۲۰۹	۰/۸۴۸	-۳/۷۸۵	۰/۰۰۱	-۱/۵۴۷	۹۵/۹۱۰	۰/۰۰۱	۰/۴۲۱	۰/۴۱۵
دلبستگی اضطرابی در همدم‌طلبی همسر	۰/۱۲۸	۰/۰۵۵	۲/۳۳۱	۰/۰۲۰	۰/۲۳۶				
دلبستگی اضطرابی	۱۳۸/۸۵۳	۴/۸۸۷	۲۸/۴۱۴	۰/۰۰۱	۱۴۸/۴۳۰				
پاسخگویی خود	۱۳۵/۰۴۱	۴/۲۸۶	۳۱/۵۱۰	۰/۰۰۱	۱۴۳/۴۴۰	۹۳/۰۶۶	۰/۰۰۱	۰/۴۱۴	۰/۴۰۸
دلبستگی اضطرابی در پاسخگویی خود	-۰/۱۹۳	۰/۲۸۵	-۰/۶۷۷	۰/۴۹۹	۰/۳۶۶				
دلبستگی اضطرابی	-۲/۴۵۰	۰/۸۰۳	-۳/۰۵۱	۰/۰۰۲	-۰/۸۷۶				
پاسخگویی همسر	۰/۰۷۷	۰/۰۵۱	۱/۴۹۵	۰/۱۳۶	۰/۱۷۸	۹۴/۶۶۱	۰/۰۰۱	۰/۴۱۸	۰/۴۱۲
دلبستگی اضطرابی در پاسخگویی همسر	-۰/۳۸۱	۰/۳۰۷	-۱/۲۴۳	۰/۲۱۵	۰/۲۲۰				
دلبستگی اضطرابی	-۳/۰۴۷	۰/۸۴۶	-۳/۶۰۰	۰/۰۰۱	-۱/۳۸۸				
دسترسی‌پذیری خود	۰/۱۱۸	۰/۰۵۵	۲/۱۵۱	۰/۰۳۲	۰/۲۲۶	۱۰۱/۷۲۱	۰/۰۰۱	۰/۴۳۵	۰/۴۳۰
دلبستگی اضطرابی در دسترسی‌پذیری خود	-۰/۱۵۶	۰/۲۷۰	-۰/۵۷۷	۰/۵۶۴	۰/۳۷۳				
دلبستگی اضطرابی	-۲/۳۵۱	۰/۷۶۲	-۳/۰۸۴	۰/۰۰۲	-۰/۸۵۷				
دسترسی‌پذیری همسر	-۰/۴۲۳	۰/۳۱۴	-۱/۳۴۷	۰/۱۷۹	۰/۱۹۲	۹۵/۲۹۹	۰/۰۰۱	۰/۴۱۹	۰/۴۱۳
دلبستگی اضطرابی در دسترسی‌پذیری همسر	-۳/۲۰۶	۰/۸۶۳	-۳/۷۱۷	۰/۰۰۱	-۱/۵۱۶				

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده دیدیم که هر سه بعد رفتارهای دلبستگی خود و همسر به تنهایی می‌توانند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند. این یافته هم‌راستا با نتایج کِنپ و همکاران (۲۰۱۵) و سندبرگ، برادفورد و براون (۲۰۱۷) و کیایی و رازی (۱۳۹۸) است که گزارش کردند رفتارهای دلبستگی، به صورت جداگانه‌ای (از سبک‌های دلبستگی) توانستند رضایت از رابطه را پیش‌بینی کنند.

از نظر رفتارهای دلبستگی، دسترسی به میزان در دسترس بودن یک ارائه‌دهنده‌ی دلبستگی، به‌ویژه در مواقع پریشانی، گفته می‌شود (بالبی، ۱۹۶۹). پاسخگویی به‌عنوان توانایی اندازه‌گیری و تنظیم نیازهای در حال تغییر دیگران تعریف می‌شود. همدم‌طلبی این است که کسی توجه دیگری را به خود جلب کند (بالبی، ۱۹۶۹). به‌عبارت‌دیگر در دسترس بودن و پاسخگو بودن رفتارهای کلیدی و قابل‌اندازه‌گیری در ارتباط هستند که نقش مهمی در احساس امنیت، اضطراب یا پریشانی فرد دارند. جانسون^۱ (۲۰۰۴) نیز معتقد است زمانی که یکی از زوجین می‌تواند در مواقع پریشانی و نگرانی از همسرش درخواست حمایت، صمیمیت و ارتباط کند و این درخواست او موجب پاسخ متناسب همسرش و ایجاد فضای حمایتی و ارتباط صمیمانه شود، پیوندهایی بین زوجین ایجاد می‌شود. این پیوندها می‌توانند در قالب همدم‌طلبی بودن توضیح داده شوند، که سومین عامل کلیدی در رفتارهای معطوف به دلبستگی است. ازاین‌رو با وجود دسترسی‌پذیری، پاسخگویی و همدم‌طلبی در زندگی زناشویی، شریک زندگی می‌تواند به فردی حامی و محافظت‌کننده تبدیل شود و به همسر خود احساس آرامش القا کند که این امر می‌تواند نیازهای روانی، عاطفی و جنسی زوجین را در کانون خانواده برآورده سازد. بر این اساس منطقی به نظر می‌رسد که رفتار دلبستگی در روابط زناشویی نقش مؤثری در میزان رضایت از زناشویی داشته باشند.

از طرفی دیگر سبک دلبستگی اضطرابی همبستگی معنادار منفی با رضایت از زناشویی داشت که این یافته با یافته‌های مطالعه‌ی عبدی زرين و

نتایج رگرسیون چندگانه که در جدول ۵ آورده شده است، حاکی از این بود که دلبستگی ایمن با تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی خود، پاسخگویی خود و دسترسی‌پذیری خود می‌تواند به ترتیب ۴۰، ۴۰ و ۴۳ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کند. همچنین دلبستگی ایمن با تعدیل‌کنندگی همدم‌طلبی همسر، پاسخگویی همسر و دسترسی‌پذیری همسر هر سه می‌تواند ۴۰ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کند.

بررسی ضرایب

بتا هم نشان داد که هیچ کدام از مؤلفه‌ها نمی‌توانند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش تعدیل‌گری رفتارهای دلبستگی خود و همسر در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی و بررسی نقش سبک‌های دلبستگی و رفتارهای دلبستگی در رضایت زناشویی بود.

پژوهش حاضر نشان داد که رفتارهای دلبستگی نمی‌تواند رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی را تعدیل‌گری کند. به‌عبارت‌دیگر وجود رفتارهای دلبستگی نتوانست میزان پیش‌بینی سبک‌های دلبستگی از رضایت زناشویی را افزایش یا کاهش دهد. با توجه به تأثیری که رفتارهای دلبستگی بر روی رضایت از زناشویی داشتند می‌توان گفت که شاید رفتارهای دلبستگی نقش میانجی در ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی داشته باشد. البته قابل‌ذکر است که در رابطه‌ی بین دلبستگی اضطرابی و رضایت زناشویی، همدم‌طلبی و دسترسی‌پذیری همسر نقش تعدیل‌گر داشته است. به عبارت دیگر افرادی که دلبستگی اضطرابی دارند در صورتی که همسرانشان همدم‌طلبی و دسترسی‌پذیری بالاتری داشته باشند، رضایت از زندگی زناشویی‌شان افزایش می‌یابد. به‌عبارت‌دیگر در دسترس بودن و درگیر بودن همسران در رابطه می‌تواند رضایت زناشویی را در افراد دلبسته‌ی اضطرابی افزایش دهد.

صانعی طاهری (۲۰۲۰)، هادن^۱ و همکاران (۲۰۱۴) هم‌راستا است که نشان دادند دلبستگی اضطرابی می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند. همچنین با یافته‌های مطالعه‌ی یحیی و همکاران (۲۰۲۱) همخوانی ندارد زیرا آن‌ها نشان دادند که بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی رابطه‌ای وجود ندارد. افرادی که دلبستگی اضطرابی دارند معمولاً بیش‌ازحد به شرکای زندگی خود وابسته هستند و زمان و تلاش زیادی را صرف کسب اطمینان همسرانشان می‌کنند تا در رابطه‌ی خود احساس امنیت کنند (میکولینسر و شاور، ۲۰۰۷). همین احساس ناامنی و وابستگی بیش‌ازاندازه خود می‌تواند سبب کاهش رضایت از زندگی زناشویی در طرفین رابطه شود. سبک دلبستگی اجتنابی هم همبستگی معنادار منفی با رضایت از زناشویی داشت که این یافته هم با یافته‌ی مطالعه‌ی مایرز و لندزبرگر^۲ (۲۰۰۲) و حسینی و علوی لنگرودی (۱۳۹۶) همخوانی دارد که نشان دادند سبک دلبستگی اجتنابی می‌تواند رضایت از زناشویی را (حتی بهتر از سبک دلبستگی اضطرابی) پیش‌بینی کند. افرادی که دلبستگی اجتنابی دارند در اعتماد به دیگران و ایجاد دلبستگی عمیق به آن‌ها مشکل دارند (بارتولومئو و هورویتز^۳، ۱۹۹۱). افراد در این سبک در روابط عاشقانه درجات کمتری از صمیمیت عاطفی دارند و ارزش کمتری برای شریک زندگی خود قائل هستند که همین امر می‌تواند کیفیت زندگی زناشویی و رضایت از آن را کاهش دهد.

همچنین نتایج نشان داد که سبک دلبستگی ایمن همبستگی معنادار مثبت با رضایت از زناشویی داشت که با نتایج مطالعات بسیاری از جمله یحیی^۴ و همکاران (۲۰۲۱) و عیدی و خانجانی (۱۳۸۵) همخوانی دارد. می‌توان گفت افرادی دلبستگی ایمن دارند در رابطه‌شان، سطوح بالاتری از مشارکت و تعامل کلامی مستقیم، خودافشاگری افکار و احساسات، و بحث و درک دارند و بیشتر تمایل دارند که به نیازهای شریک زندگی خود گوش دهند و تصمیم بگیرند که چگونه می‌توانند نیازهای هردویشان را برآورده کنند (شی^۵، ۲۰۰۳). این امر خود می‌تواند کیفیت رابطه و میزان رضایت زوجین از رابطه را افزایش دهد.

پیشنهاد می‌شود در مطالعات بعدی نقش میانجی‌گری رفتارهای دلبستگی در ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی مورد بررسی قرار گیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود پویایی‌های بین متغیرهای سبک دلبستگی و رفتارهای دلبستگی و تعارض زناشویی هم مورد پژوهش واقع شود.

منابع

کیانی، احمدرضا و محمدی رازی، محمود، ۱۳۹۸، پیش‌بینی رضایتمندی از ازدواج بر مبنای تجربیات ناگوار کودکی، رفتارهای دلبستگی، الگوهای تبادل و ادراک از ازدواج والدین در زوجین،

1. Hadden
2. Meyers and Landsberger
3. Bartholomew & Horowitz
4. Yahya
5. Shi

سجادی، فرانک و فقیرپور، مقصود (۱۳۹۵). رابطه سبک های دلبستگی با رضایت زناشویی دانشجویان زن متأهل. همایش کنگره علوم اسلامی، علوم انسانی، دوره ۱.

روح الله کرمی بلداجی؛ سید رضا فلاح چای؛ اقبال زارعی؛ ماجده ثابت زاده (۱۳۹۴). ابعاد دلبستگی بزرگسالان به عنوان پیش‌بینی‌کننده سبک‌های حل تعارض زناشویی. دوره ۵، شماره ۲، صفحه ۵۷ تا ۷۲.

عیدی زرین، سهراب و صانعی طاهری، مریم (۱۳۹۹). پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر پایه الگوهای ارتباطی، سبک های دل بستگی و نستوهی روان شناختی. مشاوره و روان‌درمانی خانواده، سال دهم، بهار و تابستان ۱۳۹۹، (پیاپی ۲۹).

عیدی، ر.، و خانجانی، ز. (۱۳۸۵). بررسی رضایت زناشویی در سبک های مختلف دلبستگی. پژوهش های نوین روانشناختی (روانشناسی دانشگاه تبریز)، ۱(۲-۳)، ۱۷۵-۲۰۱.

پناغی، لیلی. ملکی، قیصر. ذبیحزاده، عباس. پشت‌مشهدی، مرجان. سلطانی‌زاد، زهرا. (۱۳۹۲). روایی، پایایی و ساختار عاملی مقیاس تجارب مربوط به روابط نزدیک (ECR) مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۱۹(۴): ۳۰۵-۳۱۱

شاه سیاه، بطلانی، احمدی، سید احمد، بهرامی، محبی، & سیامک. (۲۰۱۰). تاثیر زوج درمانی مبتنی بر دلبستگی بر رضایت و صمیمیت جنسی. مجله اصول بهداشت روانی، ۱۲(۴۶)، ۴۹۶-۵۰۵

- Alonso-Arbiol, I., Balluerka, N., & Shaver, P. R. (2007). A Spanish version of the Experiences in Close Relationships (ECR) adult attachment questionnaire. *Personal Relationships*, 14(1), 45–63. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2006.00141.x>
- Banse, R. (2004). Adult attachment and marital satisfaction: Evidence for dyadic configuration effects. *Journal of Social and personal Relationships*, 21(2), 273-282.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226-244.
- Batterham, P. J., Fairweather-Schmidt, A. K., Butterworth, P., Calear, A. L., Mackinnon, A. J., & Christensen, H. (2014). Temporal effects of separation on suicidal thoughts and behaviors. *Social Science & Medicine*, 111, 58–63.
- Ben-Ari, R., & Hirshberg, I. (2009). Attachment styles, conflict perception, and adolescents' strategies of coping with interpersonal conflict. *Negotiation Journal*, 25(1), 59-82.
- Bowlby J. (1969). Attachment and loss: Vol. 1. Loss. New York: Basic Books.
- Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). Self-report measurement of adult attachment: An integrative overview.
- Campbell, L., & Marshall, T. (2011). Anxious attachment and relationship processes: An interactionist perspective. *Journal of personality*, 79(6), 1219-1250.
- Crowley, A.K (2006). The relationship of adult attachment styles and interactive conflict styles to marital satisfaction. Doctoral Dissertation Texas A& M university.
- Darlington, R. B., & Hayes, A. F. (2017). Regression analysis and linear models. New York, NY: Guilford, 603-611.
- Davis, S. Y., Sandberg, J. G., Bradford, A. B., & Larson, J. H. (2016). Gender differences in couple attachment behaviors as predictors of dietary habits and physical activity levels. *Journal of health psychology*, 21(12), 3048-3059.
- Fairchild, A. J., & Finney, S. J. (2006). Investigating Validity Evidence for the Experiences in Close Relationships-Revised Questionnaire. *Educational and Psychological Measurement*, 66(1), 116–135. <https://doi.org/10.1177/0013164405278564>
- Fraley, R. C., & Shaver, P. R. J. R. o. g. p. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. 4(2), .154-132
- Givertz, M., Wosidlo, A., Segrin, C., & Knutson, K. (2013). Direct and indirect effects of attachment orientation on relationship quality and loneliness in married couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(8), 1096–1120.
- Hadden, B. W., Smith, C. V., & Webster, G. D. (2014). Relationship duration moderates associations between attachment and relationship quality meta-analytic support for the temporal adult romantic attachment model. *Personality and Social Psychology Review*, 18, 42–58.
- Holmes, J. (2014). John Bowlby and attachment theory: Routledge.
- Jiang, H., Wang, L., Zhang, Q., Liu, D. X., Ding, J., Lei, Z., ... & Pan, F. (2015). Family functioning, marital satisfaction and social support in hemodialysis patients and their spouses. *Stress and Health*, 31(2), 166-174
- Johnson, S. M. (2004). The practice of emotionally focused couple therapy: Creating connection (2nd ed.). New York, NY: Brunner-Routledge/Taylor & Francis.
- Knapp, D. J., Sandberg, J. G., Novak, J., & Larson, J. H. (2015). The mediating role of attachment behaviors on the relationship between family-of-origin and couple communication: Implications for couple's therapy. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 14(1), 17-38.
- Kołodziej-Sarzyńska, M., Majewska, M., Juchnowicz, D., & Karakuła-Juchnowicz, H. (2019). Risk factors of suicide with reference to the theory of social integration by Émile Durkheim. *Psychiatr Pol*, 865-881.
- Kolves, K., Ide, N., & De Leo, D. (2012). Fluctuations of suicidality in the aftermath of a marital separation: 6-Month follow-up observations. *Journal of Affective Disorders*, 142, 256–263.
- Linda J. Waite and Maggie Gallagher, The Case for Marriage: Why Married People Are Happier, Healthier, and Better Off Financially (New York: Doubleday, 2000) 50–52.
- Maher, B. (2018). The Benefits of Marriage. Washington, DC: Family Research Council. Retrieved, 3.
- Markey, C., Markey, P., & Gray, H. (2007). Romantic relationships and health: An examination of individuals' perceptions of their romantic partners' influences on their health. *Sex Roles*, 57, 435–445
- Maunder, R., & Hunter, J. (2015). *Love, fear, and health: How our attachments to others shape health and health care*. University of Toronto Press
- Meyers, S. A. & Landsberger, S. A. (2002). Direct and indirect pathways between adult attachment style and marital satisfaction. *Personal Relationships*, 9(2), 159-172. [doi:10.1111/1475-6811.00010](https://doi.org/10.1111/1475-6811.00010)
- Mikulincer, M., & Shaver, P. (2016). Attachment in adulthood second edition: Structure, dynamics, and change. In: Guilford Press, New York, NY, USA.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. (2016). Attachment in adulthood second edition: Structure, dynamics, and change. In: Guilford Press, New York, NY, USA.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2007). Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change. New York: The Guilford Press.
- Oka, M., Sandberg, J. G., Bradford, A. B., & Brown, A. (2014). Insecure attachment behavior and partner violence: Incorporating couple perceptions of insecure attachment and relational aggression. *Journal of marital and family therapy*, 40(4), 412-429.
- Olson, D., Fournier, D., & Druckman, J. (1983). PREPARE/ENRICH Counselor's Manual. Minneapolis, MN: PREPARE/ENRICH. In: Inc.
- Randall, A. K., & Bodenmann, G. (2009). The role of stress on close relationships and marital satisfaction. *Clinical psychology review*, 29(2), 105-115.
- Robles, T. F., Slatcher, R. B., Trombello, J. M., & McGinn, M. M. (2014). Marital quality and health: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 140(1), 140.
- Salvatore, J. E., Gardner, C. O., & Kendler, K. S. (2020). Marriage and reductions in men's alcohol, tobacco, and cannabis use. *Psychological medicine*, 50(15), 2634-2640.
- Sandberg, J. G., Bradford, A. B., & Brown, A. P. (2017). Differentiating between attachment styles and behaviors and their association with marital quality. *Family Process*, 56(2), 518-531.

- Sandberg, J. G., Busby, D. M., Johnson, S. M., & Yoshida, K. J. F. P. (2012). The brief accessibility, responsiveness, and engagement (BARE) scale: A tool for measuring attachment behavior in couple relationships. 51(4), 526-512
- Shi, L. (2003). The association between adult attachment styles and conflict resolution in romantic relationships. *The American Journal of Family Therapy*, 31(3), 143-157.
- Sibley, C. G., Fischer, R., & Liu, J. H. (2005). Reliability and Validity of the Revised Experiences in Close Relationships (ECR-R) Self-Report Measure of Adult Romantic Attachment. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(11), 1524-1536. <https://doi.org/10.1177/0146167205276865>
- Tavakol, Z., Nikbakht Nasrabadi, A., Behboodi Moghadam, Z., Salehiniya, H., & Rezaei, E. (2017). A review of the factors associated with marital satisfaction. *Galen Medical Journal*, 6(3).
- Vollmann, M., Sprang, S., & van den Brink, F. (2019). Adult attachment and relationship satisfaction: The mediating role of gratitude toward the partner. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(11-12), 3875-3886.
- Wright, A. L. (2020). Attachment identity as a predictor of relationship functioning among heterosexual and sexual-minority women. *Journal of GLBT Family Studies*, 16(4), 434-451.
- Yahya, F., Yusoff, A., Talib, A. T., Singh, S. S. D., Mohad, A. H., Isa, N. A. M., & Khiri, M. J. A. (2021). Attachment Styles and Marital Quality Between Spouses. *Journal of Cognitive Sciences and Human Development*, 7(1), 57-71.
- Zarnaghash, M., Zamaghash, M., & Shahni, R. (2013). The influence of family therapy on marital conflicts. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84, 1838-1844.